

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 22 Απριλίου 2021
(OR. en)

8090/21

COSI 66
ENFOPOL 146
CRIMORG 32
CYBER 106
ENFOCUSTOM 56
IXIM 72
CORDROGUE 18
CT 52
FRONT 150
CATS 30
COPEN 189
DROIPEN 77
JAIEX 47
EMPL 162
JAI 423

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	19 Απριλίου 2021
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2021) 171 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων 2021- 2025

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο COM(2021) 171 final.

συνημμ.: COM(2021) 171 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 14.4.2021
COM(2021) 171 final

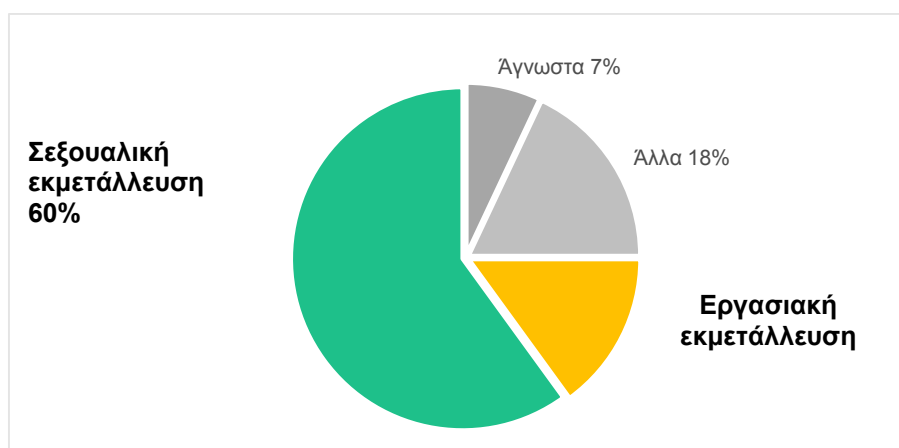
**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων
2021- 2025**

1. Εισαγωγή

Η εμπορία ανθρώπων καταστρέφει ζωές, στερώνοντας στους ανθρώπους την αξιοπρέπεια, την ελευθερία και τα θεμελιώδη δικαιώματά τους¹. Πρόκειται συχνά για βίαιο έγκλημα που διαπράττεται από δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος. Δεν θα έπρεπε να έχει θέση στην κοινωνία του σήμερα.

Ωστόσο, η εμπορία ανθρώπων αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο. Συμβαίνει σε όλες τις χώρες και σε όλες τις περιοχές. Εξακολουθεί να συμβαίνει και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, μεταξύ 2017 και 2018 καταγράφηκαν περισσότερα από 14 000 θύματα ² εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης³. Ο πραγματικός αριθμός ενδέχεται να είναι πολύ υψηλότερος, καθώς πολλά θύματα δεν εντοπίζονται⁴. Σχεδόν το ήμισυ των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι υπήκοοι της ΕΕ και σημαντικός αριθμός των θυμάτων αυτών αποτελεί αντικείμενο εμπορίας εντός του κράτους μέλους του. Η πλειονότητα των θυμάτων στην ΕΕ είναι γυναίκες και κορίτσια που αποτελούν αντικείμενο εμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Σχεδόν το ένα στα τέσσερα θύματα εμπορίας ανθρώπων στην ΕΕ είναι παιδί⁵. Η πλειονότητα των διακινητών στην ΕΕ είναι πολίτες της ΕΕ και σχεδόν τα τρία τέταρτα των δραστών είναι άνδρες. Το έγκλημα αυτό αποφέρει υψηλά κέρδη στους εγκληματίες και συνεπάγεται τεράστιο ανθρώπινο, κοινωνικό και οικονομικό κόστος. Στην ΕΕ, το οικονομικό κόστος εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 2,7 δισ. EUR για ένα μόνο έτος⁶.

Σχήμα 1 Κατανομή των καταγεγραμμένων θυμάτων ανά μορφή εκμετάλλευσης στην ΕΕ τα έτη 2017 και 2018

¹ Βλ. άρθρο 83 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άρθρο 5 παράγραφος 3 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

² Το 63,7 % αφορά αναγνωρισμένα θύματα και το 36,3 % εικαζόμενα θύματα.

³ Όλα τα στοιχεία σε επίπεδο ΕΕ-27 που παρατίθενται στο παρόν έγγραφο σχετικά με τα θύματα αφορούν τα έτη 2017 και 2018. Πηγή: Data Collection on Trafficking in Human beings in the EU (Συλλογή δεδομένων σχετικά με την εμπορία ανθρώπων στην ΕΕ) (2020)· COM(2020) 661 final της 20.10.2020.

⁴ COM(2020) 661 final της 20.10.2020 και SWD(2020) 226 final της 20.10.2020.

⁵ Σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 παράγραφος 6 της οδηγίας 2011/36/ΕΕ, ο όρος «παιδί» σημαίνει κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών.

⁶ Study on the economic, social and human costs of trafficking in human beings within the EU (Μελέτη σχετικά με το οικονομικό, κοινωνικό και ανθρώπινο κόστος της εμπορίας ανθρώπων εντός της ΕΕ) (2020)· στη διεύθυνση:

https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/study_on_the_economic_social_and_human_costs_of_trafficking_in_human_beings_within_the_eu.pdf.

Σχήμα 2 Κατανομή των καταγεγραμμένων θυμάτων ανά φύλο στην ΕΕ τα έτη 2017 και 2018

Η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων αποτελεί εδώ και χρόνια προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁷. Με την πάροδο των χρόνων, έχει σημειωθεί πρόοδος από πολλές απόψεις. Η συνεργασία βασικών φορέων, μεταξύ άλλων και σε πολιτικό επίπεδο, μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών, τόσο σε εθνικό, όσο και σε διακρατικό επίπεδο, οδήγησε σε διώξεις και καταδίκες, καθώς και στη βελτίωση του εντοπισμού και της παροχής συνδρομής και στήριξης στα θύματα. Διοργανώθηκαν εκστρατείες ευαισθητοποίησης, εκπαιδευτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες κατάρτισης με σκοπό να μειωθεί ο κίνδυνος να πέσει ένα άτομο θύμα εμπορίας ανθρώπων. Μέσω μελετών και εκθέσεων αυξήθηκαν οι γνώσεις σχετικά με το φαινόμενο, στοιχείο που συνέβαλε στην ανάπτυξη κατάλληλων στρατηγικών αντιμετώπισης⁸.

Παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί, η εμπορία ανθρώπων εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρή απειλή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θέτοντας σε κίνδυνο χιλιάδες άτομα κάθε χρόνο, και κυρίως γυναίκες και παιδιά. Οι διακινητές εκμεταλλεύονται τις κοινωνικές ανισότητες, καθώς και την ευάλωτη οικονομική και κοινωνική κατάσταση των ανθρώπων, στοιχεία που έχουν επιδεινωθεί λόγω της πανδημίας Covid-19 και διευκολύνουν τους δράστες στην εξεύρεση θυμάτων. Η πανδημία παρεμποδίζει επίσης την πρόσβαση των θυμάτων στη δικαιοσύνη, τη συνδρομή και τη στήριξη, και παρακωλύει την απάντηση της ποινικής δικαιοσύνης στην εγκληματικότητα. Επιπλέον, οι διακινητές έχουν υιοθετήσει ένα νέο επιχειρηματικό μοντέλο διαδικτυακής στρατολόγησης και εκμετάλλευσης θυμάτων⁹, γεγονός που δυσχεραίνει την απόκριση των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών.

Στην παρούσα στρατηγική προσδιορίζονται βασικές προτεραιότητες με σκοπό την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Προτείνονται συγκεκριμένες δράσεις, που θα αναπτυχθούν με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, για τον

⁷ Βλ. τη στρατηγική της ΕΕ για την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων 2012–2016, COM(2012) 286 final της 19.6.2012, και την «Έκθεση σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στη στρατηγική της ΕΕ για την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων και για τον καθορισμό περαιτέρω συγκεκριμένων δράσεων», COM(2017) 728 final της 4.12.2017.

⁸ Η τακτική συλλογή δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ πραγματοποιείται με την υποστήριξη της Eurostat και αφορά τα θύματα και τα χαρακτηριστικά τους, καθώς και τους δράστες, συμπεριλαμβανομένων των διώξεων και των καταδικαστικών αποφάσεων. Όλες οι εκδόσεις της ΕΕ που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο διατίθενται στη διεύθυνση: <https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications>.

⁹ Βλ. για παράδειγμα: ICAT, COVID-19 pandemic and its impact for victims and survivors of trafficking in persons (Η πανδημία COVID-19 και ο αντίκτυπός της στα θύματα και στους επιζώντες της εμπορίας ανθρώπων)· UNODC, Impact of the Covid-19 Pandemic on Trafficking in Persons -

έγκαιρο εντοπισμό και την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων, για την αντιμετώπιση των εγκληματιών με τη μετατροπή της εμπορίας ανθρώπων από έγκλημα χαμηλού κινδύνου και υψηλής απόδοσης σε έγκλημα υψηλού κινδύνου και χαμηλής απόδοσης και για την προστασία των θυμάτων και την παροχή συνδρομής σε αυτά ώστε να ανασυγκροτηθούν τη ζωή τους.

Δεδομένου ότι η εμπορία ανθρώπων αποτελεί ιδιαιτέρως σοβαρή μορφή οργανωμένου εγκλήματος, η παρούσα στρατηγική συνδέεται στενά με τη στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος 2021-2025. Ενώ οι ολιστικές προτεραιότητες και οι βασικές δράσεις της στρατηγικής για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος αφορούν την εμπορία ανθρώπων, η παρούσα στρατηγική ανταποκρίνεται στις ειδικές πτυχές του εγκλήματος αυτού.

2. Ολοκληρωμένη απόκριση για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων — από την πρόληψη και την προστασία των θυμάτων έως τη δίωξη και την καταδίκη των διακινητών

Η εμπορία ανθρώπων είναι ένα **πολύπλοκο εγκληματικό φαινόμενο**. Οι διακινητές εκμεταλλεύονται την ευάλωτη κατάσταση ατόμων για να αποκομίσουν κέρδος. Στην πλευρά της ζήτησης, επιχειρήσεις, εργοδότες, χρήστες και καταναλωτές επωφελούνται από την εκμετάλλευση των θυμάτων μέσω υπηρεσιών, εργασίας και προϊόντων. Σε ολόκληρη την αλυσίδα εμπορίας ανθρώπων, τα θύματα υφίστανται σοβαρή βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βλάβη για την οποία απαιτείται η παροχή άμεσης συνδρομής, στήριξης και προστασίας, καθώς και μια προοπτική επανένταξης ώστε τα θύματα να χτίσουν μια καλύτερη ζωή.

Λόγω της πολυπλοκότητάς του, το φαινόμενο της εμπορίας ανθρώπων χρειάζεται **ολοκληρωμένη απόκριση**. Απαιτείται η ανάληψη συνολικών πρωτοβουλιών σε νομικό και επιχειρησιακό επίπεδο και σε επίπεδο πολιτικής για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων με συνεκτικό τρόπο που παρέχει ευρεία κάλυψη —από την πρόληψη έως την καταδίκη των εγκληματιών, με έμφαση στην προστασία των θυμάτων σε όλα τα στάδια, λαμβανομένων κυρίως υπόψη των γυναικών και των παιδιών-θυμάτων καθώς και της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Η **νομοθεσία** είναι ένα από τα ισχυρότερα εργαλεία που έχουμε στη διάθεσή μας, καθώς επιτρέπει τον ορισμό του εγκλήματος, την πρόβλεψη κυρώσεων και κοινών στόχων για τη δίωξη των εγκληματιών, και την προστασία των θυμάτων. Η **οδηγία της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων**¹⁰ αποτελεί τη ραχοκοκαλιά των προσπαθειών της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολούθησε και στήριξε τη μεταφορά και την εφαρμογή της οδηγίας στα κράτη μέλη που δεσμεύονται από αυτήν¹¹. Στην έκθεση που εκπόνησε το 2016 για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο¹², η Επιτροπή διαπίστωσε ότι παρότι τα κράτη μέλη κατέβαλαν σημαντικές προσπάθειες για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά τα μέτρα πρόληψης, προστασίας, συνδρομής και στήριξης των θυμάτων, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών-θυμάτων. Το 2019 η Επιτροπή ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από τα κράτη μέλη σχετικά με τις διαπιστώσεις της έκθεσης του 2016¹³. Παράλληλα, η Επιτροπή στηρίζει τα κράτη μέλη στην αποτελεσματική εφαρμογή της

¹⁰ Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου, ΕΕ L 101 της 15.4.2011.

¹¹ Η Δανία δεν δεσμεύεται από την οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

¹² COM(2016) 722 final της 2.12.2016.

¹³ Σχετικά με την εφαρμογή, βλ.: COM(2020) 661 final της 20.10.2020· SWD(2020) 226 final της 20.10.2020.

οδηγίας. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή ανέπτυξε τη βάση γνώσεων¹⁴, παρείχε καθοδήγηση¹⁵ και χρηματοδότησε ειδικές δράσεις, μεταξύ άλλων για πρωτοβουλίες διασυνοριακής συνεργασίας¹⁶. Η συνεργασία της Επιτροπής με το δίκτυο εθνικών εισηγητών και ισοδύναμων μηχανισμών της ΕΕ και με την πλατφόρμα της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων¹⁷ συνέβαλε επίσης στην εφαρμογή της οδηγίας. Η ορθή και ολοκληρωμένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και η πλήρης εφαρμογή της οδηγίας θα παραμείνουν προτεραιότητα της Επιτροπής, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι διακινητές δεν επωφελούνται από διαφορετικές προσεγγίσεις ανά την Ευρώπη και ότι τα θύματα λαμβάνουν επαρκή προστασία εντός της ΕΕ, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τα κράτη μέλη στην εφαρμογή της οδηγίας και θα χρησιμοποιήσει τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί από τις Συνθήκες, μεταξύ άλλων, και κατά περίπτωση, όσον αφορά τις παραβάσεις.

Από την παρακολούθηση της εφαρμογής της οδηγίας στα κράτη μέλη, η οποία πραγματοποιήθηκε από την Επιτροπή, μεταξύ άλλων, με βάση διεισδυτικές εκθέσεις προόδου¹⁸, καθώς και εκθέσεις διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων¹⁹, προκύπτει ότι η πράξη αυτή, η οποία εφαρμόζεται ήδη εδώ και δέκα έτη, ενδέχεται να μην είναι πλέον κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Παρά τις πρωτοβουλίες πρόληψης που έχουν αναληφθεί, η ζήτηση για υπηρεσίες που παρέχονται από θύματα εκμετάλλευσης δεν έχει μειωθεί. Η ατιμωρησία των δραστών στην ΕΕ συνεχίζεται και ο αριθμός των διώξεων και των καταδικαστικών αποφάσεων σε βάρος διακινητών παραμένει χαμηλός²⁰. Οι ελάχιστοι κανόνες που έχουν θεσπιστεί για τα θύματα ενδέχεται να μην λαμβάνουν επαρκώς υπόψη τις πραγματικές ανάγκες τους. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί η εφαρμογή της οδηγίας και, εάν χρειαστεί, με βάση το αποτέλεσμα αυτής της αξιολόγησης, να προταθεί η αναθεώρησή της ώστε να καταστεί κατάλληλη για τον επιδιωκόμενο σκοπό²¹.

Σε επίπεδο πολιτικής και σε επιχειρησιακό επίπεδο, έχει κρίσιμη σημασία η διασφάλιση της διασυνοριακής, περιφερειακής και διεθνούς συνεργασίας, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης και της ανταλλαγής γνώσεων και πληροφοριών, καθώς και μέσω της διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληροφοριών. Οι πρακτικές αυτές βελτιώνουν τα εφόδια των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών για την παρεμπόδιση των

¹⁴ Μέσω τακτικών συνεισφορών στις εκθέσεις προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που εκδίδονται ανά διετία και μέσω μελετών, όπως για παράδειγμα: τη μελέτη σχετικά με την επανεξέταση των εθνικών και διακρατικών μηχανισμών παραπομπής των κρατών μελών (2020), τη μελέτη σχετικά με το οικονομικό, κοινωνικό και ανθρώπινο κόστος της εμπορίας ανθρώπων (2020)· τη μελέτη για τη διάσταση φύλου στο πλαίσιο της εμπορίας ανθρώπων (2016).

¹⁵ Για παράδειγμα: οδηγό για την ενίσχυση της προστασίας των παιδιών με έμφαση στα θύματα εμπορίας ανθρώπων (2019)· κατευθυντήριες γραμμές για τον εντοπισμό των θυμάτων (2013)· εγχειρίδιο σχετικά με την επιτροπεία παιδιών που στερούνται τη γονική φροντίδα (2014).

¹⁶ Βλ. τακτικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας—Αστυνομία και του Ταμείου Ασύλου, Ένταξης και Μετανάστευσης· και Study on the Comprehensive Policy review of anti-trafficking projects funded by the European Commission (Μελέτη σχετικά με την ολοκληρωμένη επανεξέταση πολιτικής των έργων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή) (2016).

¹⁷ <https://ec.europa.eu/anti-trafficking/intensifying-coordinated-response/intensifying-coordinated-response>

¹⁸ COM(2020) 661 final της 20.10.2020.

¹⁹ Για παράδειγμα, ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2021 σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της· 2020/2029(INI).

²⁰ 6 163 διώξεις και 2 426 καταδικαστικές αποφάσεις στην ΕΕ-27 την περίοδο 2017-2018.

²¹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2021 σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της· 2020/2029(INI).

εγκληματιών και τη στήριξη των θυμάτων. Ενώ τα εγκληματικά δίκτυα κινούνται διασυνοριακά —μέσω των χωρών καταγωγής, διέλευσης και προορισμού— η διερεύνηση και η δίωξη εγκλημάτων αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών εντός της δικαιοδοσίας τους. Οι έρευνες στις διασυνοριακές υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων είναι δύσκολες, καθώς για τη διενέργειά τους απαιτούνται πόροι, συντονισμός και άρτια επικοινωνία μεταξύ των αρμόδιων αρχών²². Οι αρχές επιβολής του νόμου χρειάζονται επίσης ικανότητες, εργαλεία και διαρθρωμένη συνεργασία για να αντιμετωπίσουν τον ψηφιακό τρόπο δράσης των διακινητών. Οργανισμοί της ΕΕ, όπως η Ευρωπόλ και ο Eurojust, διευκολύνουν τη στενή συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ των εθνικών αρχών με σκοπό την επιτυχή ανάληψη επιχειρησιακών δράσεων για την προσαγωγή των εγκληματιών ενώπιον της δικαιοσύνης, καθώς και για τον εντοπισμό και την προστασία των θυμάτων.

Όταν τα θύματα επαναπατρίζονται ή επιστρέφουν οικειοθελώς από τη χώρα στην οποία αποτέλεσαν αντικείμενο εκμετάλλευσης στις χώρες καταγωγής τους, απαιτείται η έγκαιρη συνεργασία των σχετικών φορέων για τη λήψη στοχευμένων μέτρων συνδρομής, στήριξης και ένταξης τόσο στο σημείο αναχώρησης όσο και στο σημείο άφιξης. Οι διαδικασίες αυτές που εξασφαλίζουν στα θύματα πρόσβαση στα δικαιώματά τους σε διασυνοριακές υποθέσεις μπορούν να διευκολυνθούν από διακρατικούς μηχανισμούς παραπομπής, δηλαδή από πλατφόρμες διασυνοριακής συνεργασίας των αρμόδιων δημόσιων αρχών και φορέων της κοινωνίας των πολιτών που συμμετέχουν στις ενέργειες που έπονται του εντοπισμού, της συνδρομής και της προστασίας των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων²³.

Για να ληφθούν καλύτερα υπόψη οι εν λόγω διασυνοριακές και διακρατικές προκλήσεις, η Επιτροπή θα χρηματοδοτήσει και θα συντονίσει **σύνολο δράσεων** για την περαιτέρω **βελτίωση της πολιτικής και του επιχειρησιακού έργου** για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων²⁴. Στόχος των δράσεων θα είναι η ενίσχυση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών· η διευκόλυνση της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών από επαγγελματίες για την ενίσχυση της διυπηρεσιακής συνεργασίας και του συντονισμού σε εθνικό και διακρατικό επίπεδο· η συνδρομή για περαιτέρω ενίσχυση της στήριξης και της παραπομπής των θυμάτων τόσο στην Ευρώπη όσο και εκτός αυτής· και η προώθηση της ευαισθητοποίησης, της έρευνας και της ανάλυσης δεδομένων μέσω της στήριξης της συνεργασίας των αρμόδιων εθνικών φορέων, για παράδειγμα μεταξύ ινστιτούτων δεδομένων και παρατηρητηρίων. Το εν λόγω σύνολο δράσεων θα λειτουργήσει εκ των πραγμάτων ως κόμβος γνώσης και εμπειρογνώσις για τα κράτη μέλη και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η παροχή κατάλληλης **χρηματοδότησης** διευκόλυνε τις κοινές έρευνες και διώξεις από τις εθνικές αρχές, αύξησε την ικανότητα των αρχών επιβολής του νόμου και άλλων αρχών, ενώ δημιούργησε ευρείες συμμαχίες μεταξύ ενδιαφερόμενων μερών για την ανάπτυξη διυπηρεσιακής και πολυτομεακής προσέγγισης για την καταπολέμηση του εγκλήματος.

²²Eurojust Report on Trafficking in human beings, Best practices and issues in judicial cooperation (Έκθεση του Eurojust σχετικά με την εμπορία ανθρώπων. Βέλτιστες πρακτικές και ζητήματα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας) (2021).

²³Βλ. παραδείγματα στα εξής: Study on Reviewing the functioning of National and Transnational Referral Mechanisms (Μελέτη σχετικά με την επανεξέταση των εθνικών και διακρατικών μηχανισμών παραπομπής) (2020), έργο TACT που αναπτύχθηκε από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ). Για τον διακρατικό μηχανισμό παραπομπής των κρατών της Βαλτικής Θάλασσας: <https://bsr-trm.com//>.

²⁴ Οι δράσεις αυτές θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας.

Επίσης, κατέστησε δυνατή την παροχή στήριξης και την ένταξη των θυμάτων στην Ευρώπη και σε χώρες-εταίρους²⁵.

Οι προτεραιότητες της παρούσας στρατηγικής θα λάβουν στήριξη με κατάλληλη χρηματοδότηση προκειμένου να επιτευχθεί **απτός αντίκτυπος** και να εξασφαλιστούν **κατάλληλες αποκρίσεις στις διάφορες μορφές εκμετάλλευσης**. Πέραν των δράσεων που διαχειρίζεται άμεσα η Επιτροπή, η Επιτροπή θα συμβουλεύσει τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα στις δράσεις τους για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων στα εθνικά προγράμματα στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και του Μέσου για τη Διαχείριση των Συνόρων και τις Θεωρήσεις σύμφωνα με τις προτεραιότητες της παρούσας στρατηγικής, λαμβάνοντας υπόψη το εθνικό πλαίσιο και τις εθνικές ανάγκες. Η χρηματοδότηση της έρευνας στον τομέα της ασφάλειας από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» θα συμβάλει επίσης στις προτεραιότητες της παρούσας στρατηγικής. Το μέσο τεχνικής υποστήριξης θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη της εφαρμογής της παρούσας στρατηγικής από τα κράτη μέλη.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η κατάσταση στις χώρες καταγωγής και διέλευσης προς την Ευρώπη και εκτός αυτής, θα κινητοποιηθεί θεματική και γεωγραφική χρηματοδότηση από την ΕΕ σύμφωνα με τις προτεραιότητες της παρούσας στρατηγικής, στο πλαίσιο της οποίας θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή i) στη διάσταση του φύλου, ii) στον συντονισμό των δωρητών, iii) στην ανάληψη ιδίας ευθύνης σε τοπικό επίπεδο, iv) στη στήριξη των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών φορέων και ακτιβιστών· v) στην αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών προστασίας των παιδιών μεταναστών²⁶.

Βασικές δράσεις:

Η Επιτροπή:

- θα στηρίξει περαιτέρω τα κράτη μέλη στην εφαρμογή της οδηγίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, μεταξύ άλλων μέσω ειδικής χρηματοδότησης, ιδιαίτερα όσον αφορά τις πτυχές που συνδέονται ειδικά με το φύλο και τα παιδιά·
- θα διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων ως ζήτημα προτεραιότητας, χρησιμοποιώντας τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί από τις Συνθήκες, μεταξύ άλλων, και κατά περίπτωση, όσον αφορά τις παραβάσεις·
- θα δρομολογήσει μελέτη για την αξιολόγηση της οδηγίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και, με βάση το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, θα εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης της οδηγίας·
- θα εξασφαλίσει κατάλληλη χρηματοδότηση για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων εντός και εκτός ΕΕ.

3. Μείωση της ζήτησης που ευνοεί την εμπορία ανθρώπων

²⁵ Study on the Comprehensive policy review of anti-trafficking projects funded by the European Commission (Μελέτη σχετικά με την ολοκληρωμένη επανεξέταση πολιτικής των έργων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή) (2016).

²⁶ Βλέπε αναφορά στην ιδιαίτερα εύαλωτη κατάσταση των παιδιών-μεταναστών στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την προστασία των παιδιών-μεταναστών, COM (2017) 211 final της 12.4.2017.

Ουσιαστικά, οι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος λειτουργούν με γνώμονα τη βασική οικονομική αρχή της **υψηλής ζήτησης που κατευθύνει** τις δραστηριότητές τους. Η ζήτηση ευνοεί όλες τις μορφές εκμετάλλευσης ατόμων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, την οποία οι διακινητές εκμεταλλεύονται, ιδιαίτερα σε τομείς υψηλού κινδύνου και σε περιβάλλοντα υψηλού κινδύνου²⁷. Με τον τρόπο αυτόν οι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος και όσοι επωφελούνται και αποκομίζουν κέρδος από την εκμετάλλευση των σωμάτων, των υπηρεσιών και της εργασίας των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων συσσωρεύουν τεράστια έσοδα. Το εκτιμώμενο συνολικό ετήσιο κέρδος από την εμπορία ανθρώπων ανήλθε σε 29,4 δισ. EUR το 2015²⁸. Στην ΕΕ, σε ένα μόνο έτος, τα έσοδα από την εγκληματική δραστηριότητα της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, η οποία αποτελεί τον κυριότερο σκοπό της εμπορίας ανθρώπων, εκτιμώνται σε περίπου 14 δισ. EUR²⁹. Στο ποσό αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη η εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση και άλλες μορφές εκμετάλλευσης. Συνεπώς, η αποτελεσματική μείωση της ζήτησης είναι απαραίτητη ώστε να στερηθούν οι διακινητές το οικονομικό τους όφελος και να διασφαλιστεί με τον τρόπο αυτόν ότι το έγκλημα δεν αποφέρει κέρδη.

Η αποθάρρυνση της ζήτησης στο πλαίσιο των μέτρων πρόληψης εξετάζεται στην οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, η οποία καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο **ποινικοποίησης της εν γνώσει χρήσης υπηρεσιών που προέρχονται από την εκμετάλλευση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων**. Ωστόσο, η τελική απόφαση εναπόκειται στα κράτη μέλη. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα να διαμορφωθεί ένα ποικιλόμορφο νομικό τοπίο σε ολόκληρη την ΕΕ, στο πλαίσιο του οποίου εργοδότες και χρήστες βρίσκονται αντιμέτωποι με διαφορετικές συνέπειες όταν απασχολούν ή χρησιμοποιούν τα σώματα, την εργασία και τις υπηρεσίες των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Ο αυξανόμενος αριθμός των θυμάτων³⁰ αποτελεί ένδειξη επιδείνωσης της κατάστασης και απαιτεί ισχυρότερη και εναρμονισμένη απόκριση για τη μείωση της παράνομης ζήτησης υπηρεσιών που προέρχονται από την εκμετάλλευση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Δεδομένου του σοβαρού και εκτεταμένου χαρακτήρα αυτού του εγκλήματος σε ολόκληρη την ΕΕ και των αποκλινόντων νομικών τοπίων, που παρεμποδίζουν τις προσπάθειες μείωσης της ζήτησης, θα πρέπει να αναλυθεί διεξοδικά η ποινικοποίηση της εν γνώσει χρήσης υπηρεσιών και προϊόντων που προέρχονται από την εκμετάλλευση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της αξιολόγησης της οδηγίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, η Επιτροπή θα διενεργήσει αξιολόγηση σχετικά με το ενδεχόμενο θέσπισης ελάχιστων

²⁷ Στην περίπτωση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, η πορνεία, οι υπηρεσίες παροχής συνοδού, τα ινστιτούτα μασάζ, τα μπαρ και τα νυχτερινά κέντρα διασκέδασης αποτελούν περιβάλλοντα υψηλού κινδύνου. Στην περίπτωση της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση, τέτοιου είδους περιβάλλοντα μπορεί να είναι: οι τομείς της γεωργίας, των κατασκευών, της φιλοξενίας, των υπηρεσιών καθαριότητας, των οικιακών εργασιών, της δασοκομίας, της κλωστοϋφαντουργίας και των ενδυμάτων και ο κλάδος της παρασκευής τροφίμων. Για περισσότερες λεπτομέρειες: COM(2020) 661 final της 20.10.2020 και SWD(2020) 226 final της 20.10.2020· Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, Severe labour exploitation: workers moving within or into the European Union (Σοβαρή εργασιακή εκμετάλλευση: εργαζόμενοι που μετακινούνται εντός της Ένωσης ή προς αυτή) (2015) και Ευρωπαϊκό Κέντρο κατά της Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών, 4η ετήσια έκθεση, Ευρωπόλ 2020.

²⁸ Ευρωπόλ (2015), The trafficking in human beings financial business model (Το οικονομικό επιχειρηματικό μοντέλο της εμπορίας ανθρώπων), διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/trafficking-in-human-beings-financial-business-model>

²⁹ Study on Mapping the risk of serious and organised crime infiltration in legitimate businesses (Χαρτογράφηση του κινδύνου διείσδυσης του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος στις νόμιμες επιχειρήσεις), Μάρτιος 2021, DR0221244ENN, <https://data.europa.eu/doi/10.2837/64101>.

³⁰ Στην ΕΕ-27: 13 461 το 2015 και το 2016 και 14 145 το 2017 και το 2018.

κανόνων της ΕΕ βάσει των οποίων ποινικοποιείται η χρήση υπηρεσιών που προέρχονται από την εκμετάλλευση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.

Οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους της εμπορίας ανθρώπων αποτελούν σημαντικά μέσα για **τον εντοπισμό και την πρόληψη** του εγκλήματος. Συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση του κοινού, των εργοδοτών και των χρηστών υπηρεσιών που παρέχονται από θύματα, σε σχέση με την εμπορία ανθρώπων. Οι εκστρατείες αυτές διεξάγονται καλύτερα σε συνεργασία με τις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Επομένως, η Επιτροπή θα διοργανώσει εκστρατεία επικοινωνίας, από κοινού με τα κράτη μέλη και την κοινωνία των πολιτών, η οποία θα αφορά τους τομείς υψηλού κινδύνου και τα περιβάλλοντα υψηλού κινδύνου, μεταξύ άλλων σχετικά με τη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Η εργασιακή εκμετάλλευση αφορά το 15 % του συνόλου των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ο αριθμός των θυμάτων που δεν εντοπίζονται αυξάνεται συνεχώς. Για να μειωθούν οι αριθμοί αυτοί, θα πρέπει να ενισχυθεί η απάντηση της ποινικής δικαιοσύνης στην **εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση**. Στο πλαίσιο αυτό, οι εθνικές αρχές θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να εντείνουν τις προσπάθειες συνεργασίας με **επιθεωρητές εργασίας και/ή κοινωνικούς εταίρους** και οργανισμούς της ΕΕ, και ειδικότερα με την Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας, για τη διενέργεια συντονισμένων και κοινών επιθεωρήσεων σε τομείς υψηλού κινδύνου με σκοπό τον εντοπισμό των θυμάτων και των εκμεταλλευτών τους. Η ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και άλλων φορέων μέσω της **ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας**³¹, σύντομα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας, θα συμβάλει στην ανάπτυξη τεχνογνωσίας και στην ανάδειξη μεταβιβάσιμων πρακτικών, μεταξύ άλλων για τον εντοπισμό θυμάτων εμπορίας για εργασιακή εκμετάλλευση. Η προώθηση της ανάπτυξης **πρωτοβουλιών δημόσιου-ιδιωτικού τομέα** με επιχειρήσεις σε τομείς υψηλού κινδύνου και περιβάλλοντα υψηλού κινδύνου, μεταξύ άλλων με τη συμμετοχή του περιφερειακού και του τοπικού επιπέδου, θα στηρίζει τις προσπάθειες για αύξηση του εντοπισμού θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και της υποβολής καταγγελιών για το συγκεκριμένο έγκλημα στις αρχές.

Οι **εργοδότες** μπορούν επίσης να συμβάλουν στη μείωση της ζήτησης υπηρεσιών που προέρχονται από την εκμετάλλευση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Η εύρεση εργασίας στην ΕΕ χωρίς το απαιτούμενο νομικό καθεστώς είναι ένας από τους κυριότερους παράγοντες που ευνοούν την παράνομη διακίνηση και την εμπορία ανθρώπων στην ΕΕ³². Η οδηγία για τις κυρώσεις κατά των εργοδοτών³³ απαγορεύει την απασχόληση παράτυπα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Προβλέπει ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά τις κυρώσεις και άλλα μέτρα που πρέπει να εφαρμόζονται στα κράτη μέλη κατά των εργοδοτών που παραβιάζουν την οδηγία. Φέτος, η Επιτροπή θα εκτιμήσει πώς θα μπορούσε να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της οδηγίας και θα αξιολογήσει την ανάγκη για περαιτέρω δράση.

³¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1299&langId=el>.

³² Για ορισμούς και διασυνδέσεις μεταξύ εμπορίας ανθρώπων και παράνομης διακίνησης, βλ. έκθεση: Smuggling and trafficking: rights and intersections (Παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων: δικαιώματα και αλληλεπιδράσεις), https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/smuggling_and_trafficking_rights_and_intersections_1.pdf

³³ Οδηγία 2009/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2009, σχετικά με την επιβολή ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών, ΕΕ L 168 της 30.6.2009.

Οι επιχειρήσεις σε ορισμένους τομείς —όπως η φιλοξενία, η ένδυση, η αλιεία, η γεωργία και οι κατασκευές— ενδέχεται να βασίζονται σε εργατικό δυναμικό που αποτελείται από άτομα τα οποία βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση. Επομένως, ο ρόλος τους είναι σημαντικός και θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα κατά των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνεται η αποθάρρυνση της ζήτησης μέσω της διασφάλισης της ενσωμάτωσης των στόχων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων στις πολιτικές τους, κάτι που μπορεί να επιτευχθεί με την **υπεύθυνη διαχείριση των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού προϊόντων και τη δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα**. Η προσεχής νομοθετική πρωτοβουλία της Επιτροπής για τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση, η οποία προβλέπει την υποχρέωση των εταιρειών να επιδεικνύουν επιμέλεια, αποτελεί μία από τις βασικές πρωτοβουλίες της ΕΕ για την προώθηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι δημόσιοι οργανισμοί πρέπει επίσης να διαδραματίσουν ρόλο διασφαλίζοντας ότι οι δημόσιες προμήθειες παρέχουν κίνητρα για διαφάνεια και δέουσα επιμέλεια στις αλυσίδες εφοδιασμού. Στον προσεχή οδηγό της Επιτροπής για τις κοινωνικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις θα περιλαμβάνονται οδηγίες σχετικά με τον τρόπο επίτευξης αυτών των στόχων. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις **κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα** και τους **στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών** για την καταπολέμηση της παιδικής και καταναγκαστικής εργασίας και της εμπορίας ανθρώπων στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού³⁴.

Στο πλαίσιο της **νέας εμπορικής πολιτικής της ΕΕ**³⁵, η Επιτροπή θα προωθήσει τις βιώσιμες και υπεύθυνες αξιακές αλυσίδες με υποχρεωτική δέουσα επιμέλεια, συμπεριλαμβανομένης της ανάληψης αποτελεσματικής δράσης και της εφαρμογής μηχανισμών επιβολής προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η καταναγκαστική εργασία αποκλείεται από τις αξιακές αλυσίδες των ενωσιακών εταιρειών. Η ΕΕ θα εντείνει επίσης τις προσπάθειες για να διασφαλίσει ότι οι αλυσίδες εφοδιασμού των ενωσιακών εταιρειών είναι απαλλαγμένες από την παιδική εργασία. Η Επιτροπή θα παράσχει καθοδήγηση για να ευαισθητοποιήσει τις επιχειρήσεις της ΕΕ ώστε να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα, βάσει κινδύνου, σύμφωνα με τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές και αρχές της δέουσας επιμέλειας.

Βασικές δράσεις:

Η Επιτροπή:

- θα εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των διατάξεων της οδηγίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων όσον αφορά την ποινικοποίηση της χρήσης υπηρεσιών που προέρχονται από την εκμετάλλευση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων·
- θα εξετάσει τρόπους ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας της οδηγίας για τις κυρώσεις κατά των εργοδοτών, μεταξύ άλλων όσον αφορά την προστασία των θυμάτων εμπορίας

³⁴ Βλ. SWD(2017) 147 final της 24.4.2017· οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με την υποβολή εκθέσεων μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών ενισχύουν τη διαφάνεια των επιχειρήσεων σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα (C/2017/4234 · ΕΕ C 215 της 5.7.2017, σ. 1)· Πρόταση ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση (2020/2137 (INI)· συμπεράσματα του Συμβουλίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την αξιοπρεπή εργασία στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, 13512/20, 1 Δεκεμβρίου 2020.

³⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής Επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής – Μια ανοικτή, βιώσιμη και δυναμική εμπορική πολιτική, COM(2021) 66 final της 18.2.2021.

ανθρώπων·

- θα υποβάλει νομοθετική πρόταση για τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση με σκοπό την προώθηση μακροπρόθεσμα βιώσιμης και υπεύθυνης εταιρικής συμπεριφοράς·
- θα παράσχει καθοδήγηση σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια όσον αφορά την καταναγκαστική εργασία σύμφωνα με τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές και αρχές δέουσας επιμέλειας·
- θα διοργανώσει εκστρατεία πρόληψης, η οποία θα διεξαχθεί από κοινού με τα κράτη μέλη και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, και η οποία θα αφορά τους τομείς υψηλού κινδύνου και τα περιβάλλοντα υψηλού κινδύνου.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη:

- να συνεχίσουν να εστιάζουν τις αποκρίσεις τους στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης και τις πρωτοβουλίες πρόληψής τους σε όλες τις μορφές εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση·
- να αξιοποιήσουν πλήρως τη στήριξη των αρμόδιων οργανισμών της ΕΕ (όπως οι Ευρωπόλ, Eurojust, Cepol, Frontex) και να ενισχύσουν την ανάπτυξη ικανοτήτων των επιχειρησιακών φορέων τους, μεταξύ άλλων για τον εντοπισμό δυνητικών θυμάτων εμπορίας ανθρώπων·
- να βελτιώσουν την ικανότητα των σωμάτων επιθεώρησης εργασίας και/ή των κοινωνικών εταίρων και να διευκολύνουν τη διυπηρεσιακή συνεργασία για τον εντοπισμό θυμάτων εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση και για την προσαγωγή των δραστών ενώπιον της δικαιοσύνης·
- να συνεργαστούν με οργανισμούς της ΕΕ, και ειδικότερα με την Ευρωπόλ και, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, με την Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας για την καταπολέμηση της εργασιακής εκμετάλλευσης·
- να αναπτύξουν περαιτέρω πρωτοβουλίες δημόσιου-ιδιωτικού τομέα με επιχειρήσεις σε τομείς υψηλού κινδύνου και περιβάλλοντα υψηλού κινδύνου·
- να προωθήσουν πρωτοβουλίες σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια στην παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού προϊόντων.

4. Διατάραξη του μοντέλου του εγκλήματος προκειμένου να δοθεί τέλος στην εκμετάλλευση των θυμάτων

Οι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος που διακινούν ανθρώπους είναι **άρτια διαρθρωμένα και επαγγελματικά εγκληματικά δίκτυα**, τα οποία δραστηριοποιούνται επίσης σε διεθνές επίπεδο. Λειτουργούν με βάση ειδικά καθήκοντα, μεταξύ των οποίων η στρατολόγηση, η μεταφορά, η παροχή πελατών, η φύλαξη των θυμάτων ή η οργάνωση της στέγασης και της σίτισης των θυμάτων. Η βία, οι απειλές, η χειραγώγηση και η εξαπάτηση χρησιμοποιούνται για τη στρατολόγηση και την εκμετάλλευση των θυμάτων. Οι ομάδες αυτές εμπλέκονται συχνά σε παράνομη διακίνηση μεταναστών, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διαφθορά, απάτη σχετικά με τα έγγραφα, ναρκωτικά και άλλα σοβαρά εγκλήματα που στηρίζουν τις βασικές δραστηριότητές τους³⁶. Τα μικροδίκτυα λειτουργούν

³⁶ SWD(2020) 226 final της 20.10.2020, Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων του EMSC (Ευρωπόλ, 2019), UNODC, Global Report on Trafficking in Persons (Παγκόσμια έκθεση για την εμπορία ανθρώπων), 2020

κυρίως στο πεδίο της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, όπου η μαistroπεία διεξάγεται σε μικρές ομάδες των πέντε ατόμων κατά μέγιστο ή μεμονωμένα.

Από τη συλλογή δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διατίθενται στοιχεία σχετικά με την εμπορία ανθρώπων σε επίπεδο ΕΕ από το 2008. Η περαιτέρω βελτίωση της **καταγραφής και της υποβολής δεδομένων** σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ σχετικά με τους διακινητές και τα θύματα, την ιθαγένειά τους, το φύλο, την ηλικία και τις μορφές εκμετάλλευσης θα συμβάλει στην καλύτερη στόχευση και διαμόρφωση των πολιτικών. Η πρόσθετη συνεργασία μεταξύ των εθνικών ινστιτούτων δεδομένων θα μπορούσε να διευκολύνει και να βελτιώσει την υποβολή στοιχείων. Θα μπορούσε να περιλαμβάνει και άλλες πληροφορίες, όπως εγκληματικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την εμπορία ανθρώπων και πληροφορίες σχετικά με τις οδούς διακίνησης.

4.1 Αποτελεσματικά επιχειρησιακά μέσα κατά του επιχειρηματικού μοντέλου του εγκλήματος

Οι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος που ειδικεύονται στην εμπορία ανθρώπων εκμεταλλεύονται όλο και περισσότερο **νόμιμες επιχειρήσεις** (όπως ξενοδοχεία, νυχτερινά κέντρα διασκέδασης και ινστιτούτα μασάζ) στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους, για παράδειγμα προσλαμβάνοντας εργαζομένους, συνάπτοντας συμβατική σχέση στη χώρα καταγωγής και μεταφέροντάς τους στη χώρα εκμετάλλευσης.³⁷ Για να διαταραχθεί το επιχειρηματικό μοντέλο του εγκλήματος της εμπορίας ανθρώπων, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία και τις προσεγγίσεις που προσδιορίζονται σε σχέση με την προτεραιότητα της στρατηγικής της ΕΕ για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος 2021-2025 που αφορά την εξάλειψη των κερδών του οργανωμένου εγκλήματος και την πρόληψη της διείσδυσης στη νόμιμη οικονομία και την κοινωνία. Σε αυτά περιλαμβάνεται η συστηματική χρήση χρηματοοικονομικών ερευνών στο πλαίσιο ερευνών επιβολής του νόμου καθώς και η ανάπτυξη και η εφαρμογή ισχυρού πλαισίου για τον εντοπισμό, την κατάσχεση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης³⁸. Επιπλέον, τα περιουσιακά στοιχεία που ανακτώνται μπορούν να χρησιμοποιούνται για την αποζημίωση των θυμάτων και για τη στήριξη των θυμάτων, καθώς και για διασυννοριακές δραστηριότητες των αρχών επιβολής του νόμου με σκοπό την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, στοιχείο που ήδη ενθαρρύνεται μέσω της οδηγίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

Οι επιχειρησιακές δράσεις των κρατών μελών, με τη στήριξη των οργανισμών της ΕΕ, αποφέρουν **απτά αποτελέσματα**³⁹ στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολυκλαδικής Πλατφόρμας

(2021), Μελέτη με τίτλο «Mapping the risk of serious and organised crime infiltration in legitimate businesses» (Χαρτογράφηση του κινδύνου διείσδυσης του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος στις νόμιμες επιχειρήσεις).

³⁷ Study on Mapping the risk of serious and organised crime infiltration in legitimate businesses (Χαρτογράφηση του κινδύνου διείσδυσης του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος στις νόμιμες επιχειρήσεις).

³⁸ Βλ. συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση των χρηματοοικονομικών ερευνών για την καταπολέμηση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος, 8927/20, 17 Ιουνίου 2020.

³⁹ Για παράδειγμα, το 2019 οι δράσεις αυτές είχαν ως αποτέλεσμα 825 συλλήψεις, 8 824 υπόπτους και 1 307 δυνητικά θύματα, συμπεριλαμβανομένων του εντοπισμού 69 παιδιών, τον εντοπισμό ή την εξάρθρωση 94 ομάδων οργανωμένου εγκλήματος και τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων ύψους 1,5 εκατ. EUR σε τραπεζικούς λογαριασμούς, εταιρείες και διαδικτυακούς τομείς· πληροφορίες διατίθενται στις διευθύνσεις: <https://www.consilium.europa.eu/media/44281/information-note-empact.pdf> <https://newsroom.consilium.europa.eu/videos/127612-empact-2019-results-20200602> και <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7623-2020-INIT/en/pdf>.

κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT)⁴⁰. Η Ευρωπαϊκή Ένωση διευκολύνει τις έρευνες βάσει πληροφοριών και τις χρηματοοικονομικές έρευνες των κρατών μελών και στηρίζει την αποτελεσματική διασυνοριακή επιχειρησιακή συνεργασία, μεταξύ άλλων μέσω κοινών ομάδων έρευνας και ημερίδων κοινής δράσης.

4.2 Αντιμετώπιση της νοοτροπίας της ατιμωρησίας με τη δημιουργία ικανοτήτων για ισχυρή απάντηση της ποινικής δικαιοσύνης

Ο χαμηλός αριθμός διώξεων και καταδικαστικών αποφάσεων σε βάρος διακινητών⁴¹ συνεπάγεται ότι η εμπορία ανθρώπων εξακολουθεί να αποτελεί έγκλημα χαμηλού κινδύνου και υψηλού κέρδους. Προκειμένου να διαρραγεί η αλυσίδα της εμπορίας ανθρώπων, η **ισχυρή απάντηση της ποινικής δικαιοσύνης** έχει ζωτική σημασία για τη διεξαγωγή αποτελεσματικών ερευνών, διώξεων και την έκδοση καταδικαστικών αποφάσεων, λαμβανομένης υπόψη, μεταξύ άλλων, της ιδιαίτερης φύσης του εγκλήματος όσον αφορά το φύλο. Για τον σκοπό αυτόν απαιτείται η δημιουργία εμπειρογνώσας, καθώς και ο διορισμός ειδικών εμπειρογνομόνων και η σύσταση ειδικών τμημάτων ή μονάδων για την εμπορία ανθρώπων μεταξύ των αρμόδιων αρχών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Οι εγκληματικές δραστηριότητες εξελίσσονται με ταχείς ρυθμούς. Το γεγονός αυτό δημιουργεί την ανάγκη να παρακολουθούνται από τις αρχές επιβολής του νόμου και το δικαστικό σώμα οι εξελίξεις όσον αφορά τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις γνώσεις για τα διαθέσιμα εργαλεία, τις υπηρεσίες και τις τεχνολογίες. Η στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος 2021-2025 καθορίζει τους στόχους, τις δράσεις και τους φορείς για τη βελτίωση της πρόσβασης σε δεξιότητες, γνώσεις και επιχειρησιακή εμπειρογνώση. Στο πλαίσιο αυτό, προκειμένου να διαταραχθεί το επιχειρηματικό μοντέλο του εγκλήματος της εμπορίας ανθρώπων για εκμετάλλευση, θα πρέπει να ενισχυθούν οι προσπάθειες **δημιουργίας ικανοτήτων**.

Η συστηματική **κατάρτιση των επαγγελματιών των τομέων της επιβολής του νόμου και της δικαιοσύνης** σχετικά με συγκεκριμένα στοιχεία του εγκλήματος, καθώς και η διενέργεια πρακτικών ασκήσεων προσομοίωσης με τη συμμετοχή πολλαπλών φορέων με σκοπό τη δοκιμή των διαδικασιών που αφορούν τον χειρισμό υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων, θα αυξήσουν τον επαγγελματισμό και τον συντονισμό κατά τον χειρισμό των υποθέσεων αυτών και θα εξασφαλίσουν την κατάλληλη παρακολούθησή τους. Οι εν λόγω δραστηριότητες κατάρτισης θα ήταν σκόπιμο να επικεντρώνονται στα ειδικά χαρακτηριστικά της εμπορίας ανθρώπων για διαφορετικές μορφές εκμετάλλευσης (σεξουαλική εκμετάλλευση, καταναγκαστική εργασία, καταναγκαστική εγκληματική δραστηριότητα, καταναγκαστική επαιτεία, εμπορία παιδιών), στη σύνθετη δυναμική μεταξύ της εμπορίας ανθρώπων και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων, στις μεθόδους εντοπισμού του εγκλήματος και των χρηματοοικονομικών πτυχών του, στον ρόλο και τη χρήση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, καθώς και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για τη διαχείριση ερευνών και για την προώθησή τους προς την άσκηση δίωξης (συλλογή αποδεικτικών στοιχείων, λήψη καταθέσεων από θύματα, προστασία των θυμάτων, διακρατική συνεργασία). Πέραν της εξειδικευμένης κατάρτισης των εργαζομένων στις αρχές επιβολής του νόμου που ασχολούνται με υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων, είναι επίσης αναγκαία η κατάρτιση άλλων υπαλλήλων των αρχών επιβολής του νόμου που εργάζονται σε άλλους τομείς εγκληματικότητας, καθώς και η κατάρτιση του δικαστικού σώματος προκειμένου να

Από το 2010, η εμπορία ανθρώπων αποτελεί προτεραιότητα της ΕΕ στον τομέα της εγκληματικότητας στο πλαίσιο του κύκλου πολιτικής της ΕΕ για το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα.

⁴¹ Την περίοδο 2017-2018 υπήρξαν 6 163 διώξεις και 2 426 καταδικαστικές αποφάσεις στην ΕΕ για αδικήματα εμπορίας ανθρώπων. COM(2020) 661 final της 20.10.2020.

αυξηθούν ο εντοπισμός και η καταγγελία υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων και να βελτιωθεί ο χειρισμός τους.

Για να ληφθούν υπόψη **η προοπτική και οι ανάγκες των θυμάτων**, η κατάρτιση θα πρέπει να πραγματοποιείται σε ένα πολυσυμμετοχικό περιβάλλον, στο οποίο θα συμμετέχουν, μεταξύ άλλων, οι αρχές επιβολής του νόμου, οι δικαστικές αρχές, η κοινωνία των πολιτών, οι κοινωνικοί λειτουργοί, οι επαγγελματίες του τομέα της προστασίας των παιδιών, οι πάροχοι εκπαίδευσης και υγειονομικής περίθαλψης. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην ανάπτυξη ικανοτήτων των αστυνομικών αρχών, των επιθεωρητών εργασίας, των συνριοφυλάκων, των εισαγγελέων και των δικαστών όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να συνεργάζονται με τα θύματα κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, τον εντοπισμό ενδείξεων ότι ένα πρόσωπο αποτελεί θύμα εμπορίας ανθρώπων και την παραπομπή των θυμάτων σε υπηρεσίες στήριξης, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διαδικασίες. Για τις υποθέσεις που αφορούν παιδιά-θύματα εμπορίας ανθρώπων απαιτούνται εκπαιδευμένοι υπάλληλοι που να γνωρίζουν τις ιδιαίτερες ευαισθησίες των παιδιών-θυμάτων και να είναι άρτια καταρτισμένοι σχετικά με τα δικαιώματα και τις ανάγκες προστασίας των παιδιών κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας.

Η κατάρτιση των επαγγελματιών του τομέα της δικαιοσύνης σχετικά με τα διαθέσιμα μέσα δικαστικής συνεργασίας στο πλαίσιο του ποινικού δικαίου θα συμβάλει στην εντατικοποίηση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών, καθώς και άλλων σχετικών φορέων, όπως οι επιθεωρητές εργασίας ή οι κοινωνικοί εταίροι.

Η Επιτροπή θα χρηματοδοτήσει και θα συντονίσει μέτρα ανάπτυξης ικανοτήτων για τις αρχές επιβολής του νόμου στο πλαίσιο της διασυνοριακής και της διακρατικής συνεργασίας, όπως ασκήσεις προσομοίωσης. Επιπλέον, η Επιτροπή θα διευκολύνει, από κοινού με τον Eurojust, τη δημιουργία ομάδας εστίασης ειδικών εισαγγελέων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, με σκοπό την εντατικοποίηση της δικαστικής συνεργασίας. Οι δράσεις αυτές θα δημιουργήσουν ευκαιρίες για περαιτέρω συνεργασία των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών και θα έχουν επίσης ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη καθοδήγησης για το έργο τους.

4.3 Αντιμετώπιση του ψηφιακού επιχειρηματικού μοντέλου των διακινητών

Οι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος **προσαρμόζουν ταχύτατα τον τρόπο δράσης και το επιχειρηματικό τους μοντέλο** στις μεταβαλλόμενες τάσεις της ζήτησης. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19, οι διακινητές χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο το διαδίκτυο σε όλα τα στάδια της εμπορίας. Χρησιμοποιούν τον ψηφιακό χώρο για τη στρατολόγηση και εκμετάλλευση των θυμάτων, την οργάνωση της μεταφοράς και της στέγασής τους, τη διαφήμιση των θυμάτων στο διαδίκτυο και την προσέγγιση δυνητικών πελατών, τον έλεγχο των θυμάτων, την επικοινωνία μεταξύ των δραστών και την απόκρυψη των προϊόντων εγκλήματος⁴². Η τεχνολογία έχει διευρύνει την ικανότητα των εγκληματιών να εμπορεύονται ανθρώπους με σκοπό διάφορες μορφές εκμετάλλευσης, ιδιαίτερα με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, αλλά και την εργασιακή εκμετάλλευση, την αφαίρεση οργάνων, την παράνομη υιοθεσία παιδιών και τους καταναγκαστικούς γάμους. Τα παιδιά διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο να πέσουν θύματα διακινητών στο διαδίκτυο. Ενώ οι εγκληματίες έχουν κατορθώσει να αξιοποιήσουν τις πλέον πρόσφατες δυνατότητες που προσφέρει η ψηφιακή

⁴² Ευρωπόλ, «The challenges of countering human trafficking in the digital era» (Οι προκλήσεις της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων στην ψηφιακή εποχή) (2020). Βλ. επίσης COM(2020) 661 final της 20.10.2020, SWD(2020) 226 final της 20.10.2020 και ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2021 σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της [2020/2029(INI)].

εποχή, οι αρχές επιβολής του νόμου αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις στον τομέα αυτόν, μεταξύ των οποίων ο εντοπισμός ενδείξεων εκμετάλλευσης στο αυξανόμενο μέγεθος των διαδικτυακών διαφημίσεων και η απόκτηση κρίσιμων ψηφιακών αποδεικτικών στοιχείων⁴³.

Οι προκλήσεις που δημιουργεί η ψηφιακή εποχή για τις αρχές επιβολής του νόμου και τις δικαστικές αρχές στο πλαίσιο της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων θα πρέπει να αντιμετωπιστούν σύμφωνα με την οριζόντια προτεραιότητα της στρατηγικής της ΕΕ για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος 2021-2025 που σχετίζεται με την εκσυγχρονισμένη απόκριση των αρχών επιβολής του νόμου στις τεχνολογικές εξελίξεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να παράσχει στήριξη για την εντατικοποίηση του εντοπισμού διαδικτυακού περιεχομένου που χρησιμοποιείται από διακινητές. Η αξιοποίηση της τεχνολογίας με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο και η χρήση ψηφιακών αποδεικτικών στοιχείων μπορούν να αμβλύνουν την κατάσταση των θυμάτων στο πλαίσιο των ποινικών διαδικασιών. Για παράδειγμα, δεν θα απαιτείται στον ίδιο βαθμό η χρήση των μαρτυρικών καταθέσεων των θυμάτων, εάν μπορούν να βρεθούν άλλα είδη αποδεικτικών στοιχείων, ενώ θα αποφεύγεται το τραύμα που υφίστανται τα θύματα όταν βρίσκονται αντιμέτωπα με τους διακινητές τους στο δικαστήριο.

Πέρα από τις ήδη υφιστάμενες υποχρεώσεις των πλατφορμών για αφαίρεση παράνομου περιεχομένου βάσει της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο, όπως ενισχύθηκε από την πρόταση νόμου για τις ψηφιακές υπηρεσίες⁴⁴, η Επιτροπή θα διεξαγάγει **διάλογο με τις σχετικές εταιρείες του διαδικτύου και της τεχνολογίας**, ώστε να μειωθεί η χρήση επιγραμμικών πλατφορμών για στρατολόγηση και εκμετάλλευση θυμάτων. Η Επιτροπή θα συνοδεύσει επίσης τα κράτη μέλη σε πιθανούς παρόμοιους διαλόγους που θα διεξαγάγουν σε εθνικό επίπεδο. Οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου και οι σχετικές εταιρείες αποτελούν μέρος της λύσης για τη στήριξη των προσπαθειών καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων μέσω του εντοπισμού και της αφαίρεσης διαδικτυακού υλικού που συνδέεται με την εκμετάλλευση και την κακοποίηση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων⁴⁵. Συνεπώς, ενθαρρύνεται η συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα ώστε να αξιοποιηθούν η καινοτομία και εμπειρογνωσία για την ανάπτυξη τεχνολογικών λύσεων με σκοπό τη στήριξη της πρόληψης και της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων. Οι δραστηριότητες πρόληψης και ευαισθητοποίησης σχετικά με την ασφαλή χρήση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, μεταξύ άλλων, θα μπορούσαν να συμβάλουν περαιτέρω στον μετριασμό του κινδύνου εμπορίας παιδιών.

Βασικές δράσεις:

Η Επιτροπή:

- θα βελτιώσει την καταγραφή και τη συλλογή δεδομένων σχετικά με την εμπορία ανθρώπων, ώστε να εξασφαλίζονται αξιόπιστες και συγκρίσιμες πληροφορίες για ειδικά προσαρμοσμένες πολιτικές·
- θα διευκολύνει τη δημιουργία ομάδας εστίασης ειδικών εισαγγελέων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων·

⁴³ Europol, Έκθεση αξιολόγησης της απειλής από το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα στην ΕΕ, 2021 (EU SOCTA), 12 Απριλίου 2021

⁴⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-services-act-package>.

⁴⁵ COM(2020) 661 final της 20.10.2020.

- θα ενισχύσει τον συντονισμό των υπηρεσιών επιβολής του νόμου σε διασυνοριακές και διεθνείς υποθέσεις και θα στηρίξει συντονισμένες αποκρίσεις με συμμετοχή πολλαπλών φορέων, μεταξύ άλλων μέσω της χρηματοδότησης ασκήσεων προσομοίωσης·
- θα ενισχύσει τη συνεργασία των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών μεταξύ των κρατών μελών μέσω συγκεκριμένων επιχειρησιακών έργων στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας·
- θα διεξαγάγει διάλογο με τον ιδιωτικό τομέα και την ψηφιακή βιομηχανία και θα προωθήσει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών με την παροχή στήριξης από τους οργανισμούς της ΕΕ.

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- να βελτιώσουν την καταγραφή και τη συλλογή δεδομένων σχετικά με την εμπορία ανθρώπων σε εθνικό επίπεδο·
- να αξιοποιήσουν πλήρως τα υφιστάμενα μέσα επιχειρησιακής συνεργασίας, όπως οι κοινές ομάδες έρευνας, με τη στήριξη της Ευρώπης και να επιδιώξουν την επιχειρησιακή συνεργασία στο πλαίσιο της EMPACT·
- να ανταλλάσσουν συστηματικά δεδομένα σχετικά με έρευνες για την εμπορία ανθρώπων με τη στήριξη της Ευρώπης·
- να βελτιώσουν τις ψηφιακές ικανότητες των αρχών επιβολής του νόμου και την εμπειρογνώση ώστε να συμβαδίζουν με τις τεχνολογικές εξελίξεις.

5. Προστασία, στήριξη και ενδυνάμωση των θυμάτων, κυρίως των γυναικών και των παιδιών

Η εμπορία ανθρώπων συνιστά σοβαρή παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η οποία προξενεί μεγάλο πόνο και μακροχρόνια βλάβη στα θύματα. Πέραν των συνολικών δράσεων της στρατηγικής της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων (2020-2025)⁴⁶ και της ολοκληρωμένης στρατηγικής της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού⁴⁷, η παρούσα στρατηγική προτείνει μέτρα για να βελτιωθεί η κατάσταση των θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων. Η **εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση**⁴⁸ —που αποτελεί την πιο διαδεδομένη μορφή εκμετάλλευσης— συνιστά μορφή έμφυλης βίας, η οποία έχει τις ρίζες της στις ανισότητες μεταξύ των φύλων. Διάφοροι παράγοντες αυξάνουν την ευάλωτοτητα των γυναικών και των κοριτσιών στην εμπορία ανθρώπων· μεταξύ άλλων, η ανισότητα των φύλων, η φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η εθνοτική καταγωγή και οι διακρίσεις⁴⁹. Τα δεδομένα σε επίπεδο ΕΕ αναδεικνύουν την έμφυλη διάσταση του εγκλήματος. Σχεδόν τα τρία τέταρτα (72 %) του συνόλου των θυμάτων στην ΕΕ και το 92 % των θυμάτων εμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση είναι **γυναίκες και κορίτσια**. Σχεδόν το ένα τέταρτο του συνόλου των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων είναι **παιδιά**. Τα περισσότερα παιδιά-θύματα είναι πολίτες της ΕΕ και αποτελούν αντικείμενο εμπορίας με

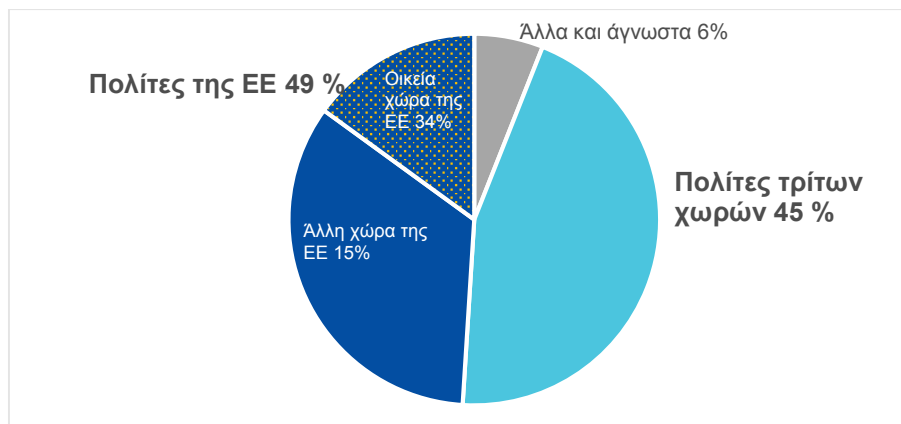
⁴⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων (2020-2025)», COM(2020) 258 final της 24.6.2020.

⁴⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού», COM(2021) 142 final της 24.3.2021.

⁴⁸ Την περίοδο 2017-2018, το 60 % του συνόλου των καταγεγραμμένων θυμάτων είχε αποτελέσει αντικείμενο εμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση.

⁴⁹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [2020/2029 (INI)].

σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση⁵⁰. Τα παιδιά-μετανάστες, και ιδίως τα ασυνόδευτα παιδιά-μετανάστες, είναι επίσης ιδιαίτερα ευάλωτα έναντι των διακινητών⁵¹. Η προτεινόμενη δράση λαμβάνει υπόψη τις τάσεις αυτές και αντιμετωπίζει την κατάσταση άλλων ευάλωτων ομάδων και τα σημεία τομής μεταξύ τους, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ, των ατόμων με αναπηρία⁵² και των ατόμων που προέρχονται από εθνοτικές μειονότητες, όπως εκείνα που ανήκουν σε περιθωριοποιημένες κοινότητες Ρομά. Οι νέες γυναίκες και οι ανήλικοι από κοινότητες Ρομά είναι άτομα ιδιαιτέρως ευάλωτα στην εκμετάλλευση και την εμπορία⁵³ λόγω διαφόρων κοινωνικοοικονομικών παραγόντων, όπως η πολυδιάστατη φτώχεια, ο αντισιγγανισμός, τα χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης, οι επισφαλείς συνθήκες στέγασης, ο κοινωνικός αποκλεισμός και οι διακρίσεις⁵⁴.

Σχήμα 3 Κατανομή των καταγεγραμμένων θυμάτων εμπορίας ανθρώπων ανά ιθαγένεια ΕΕ και ιθαγένεια τρίτων χωρών τα έτη 2017 και 2018

Ο έγκαιρος **εντοπισμός των θυμάτων** έχει ζωτική σημασία για την άμεση παροχή συνδρομής, στήριξης και προστασίας στα θύματα εμπορίας ανθρώπων και παρέχει τη δυνατότητα στις αστυνομικές και δικτικές αρχές να διενεργούν καλύτερα τις έρευνες και να επιβάλλουν κυρώσεις στους διακινητές. Οι υπάλληλοι πρώτης γραμμής, όπως οι συνοριοφύλακες, οι αστυνομικοί, οι κοινωνικοί λειτουργοί και οι υπηρεσίες επιθεώρησης διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο εν προκειμένω. Η συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στον εντοπισμό των θυμάτων και στην παραπομπή τους για παροχή

⁵⁰ Το 2017 και το 2018: το 78 % των παιδιών-θυμάτων ήταν κορίτσια· το 60 % των παιδιών-θυμάτων αποτέλεσαν αντικείμενο εμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τα τρία τέταρτα (75 %) του συνόλου των παιδιών-θυμάτων στην ΕΕ ήταν πολίτες της ΕΕ. Υπενθυμίζεται ότι η εμπορία και η εκμετάλλευση αγοριών, κυρίως με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών-μεταναστών, αποτελεί φαινόμενο για το οποίο υποβάλλονται λιγιστές καταγγελίες σε επίπεδο ΕΕ.

⁵¹ Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Η προστασία των παιδιών-μεταναστών», COM(2017) 211 final της 12.4.2017.

⁵² Όσον αφορά τα άτομα με αναπηρία που είναι επίσης ιδιαίτερα ευάλωτα στην εμπορία ανθρώπων, τη βία και την κακοποίηση, η στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030 [COM(2021) 101 final της 3.3.2021] θα επιδιώξει δράσεις στον τομέα της ασφάλειας και της προστασίας.

⁵³ «Child Trafficking among Vulnerable Roma Communities» (Η εμπορία παιδιών μεταξύ των ευάλωτων κοινοτήτων Ρομά) (2015)· https://csd.bg/fileadmin/user_upload/publications_library/files/22588.pdf

⁵⁴ Στις 7 Οκτωβρίου 2020 η Επιτροπή ενέκρινε το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά, ώστε να διασφαλιστεί η πραγματική ισότητα, η κοινωνικοοικονομική ένταξη και να προωθηθεί η συμμετοχή της μεγαλύτερης εθνοτικής μειονότητας της Ευρώπης· COM(2020) 620 final της 7.10.2020. Στόχος του είναι η καταπολέμηση της φτώχειας, του αντισιγγανισμού και των διακρίσεων.

στήριξης αποτελεί πρόκληση, όπως και η έλλειψη κατάρτισης των επαγγελματιών σε διασυνοριακές περιπτώσεις παροχής στήριξης σε θύματα⁵⁵.

Για να βελτιωθεί η τρέχουσα κατάσταση, ο προδραστικός και έγκαιρος εντοπισμός των θυμάτων πρέπει να συνοδεύεται από ισχυρή στήριξη για την αντιμετώπιση των αναγκών των θυμάτων. Ωστόσο, η εξασφάλιση **συνδρομής, στήριξης και προστασίας στα θύματα** εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Τα θύματα αντιμετωπίζουν συχνά δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση στα δικαιώματά τους. Οι ιδιαίτερες ανάγκες τους και οι περιστάσεις, ανάλογα με τις μορφές εκμετάλλευσης που υπέστησαν, το φύλο και την ηλικία τους, δεν λαμβάνονται συστηματικά υπόψη. Πολλές δυσκολίες παρεμποδίζουν την πρόσβαση των θυμάτων εμπορίας σε αποζημίωση, συμπεριλαμβανομένης της πολυπλοκότητας των διαδικασιών⁵⁶. Τα θύματα δεν θα πρέπει επίσης να φοβούνται αντίποινα και δευτερογενή θυματοποίηση κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, όταν υποβάλλουν καταγγελία για το έγκλημα⁵⁷. Δεν θα πρέπει να τιμωρούνται για εγκλήματα που αναγκάστηκαν να διαπράξουν κατά τη διάρκεια της εκμετάλλευσής τους⁵⁸. Θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως κάτοχοι δικαιωμάτων, αμερόληπτα και χωρίς προκαταλήψεις. Επιπλέον, οι ευκαιρίες των θυμάτων να **ανασυγκροτήσουν τη ζωή τους** παραμένουν επίσης περιορισμένες, καθώς τα προγράμματα επανένταξης και αποκατάστασης πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω και οι ευκαιρίες για βιώσιμες λύσεις, όπως η ένταξη στην αγορά εργασίας, είναι λιγοστές⁵⁹.

Η Επιτροπή θα **στηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών** για βελτίωση του έγκαιρου εντοπισμού των θυμάτων, καθώς και της παραπομπής τους σε υπηρεσίες παροχής συνδρομής, στήριξης και προστασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες τους και τις μορφές εκμετάλλευσης που έχουν υποστεί. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στα παιδιά-θύματα και στα παιδιά που διατρέχουν κίνδυνο εμπορίας ανθρώπων, με συστηματική αναφορά και προειδοποιήσεις για αγνοούμενα παιδιά με σκοπό τον έγκαιρο εντοπισμό τους, διαδικασίες παραπομπής προσαρμοσμένες στα παιδιά-θύματα, ταχύ διορισμό επιτρόπων και αποτελεσματική δωρεάν νομική συνδρομή. Η Επιτροπή θα προωθήσει δραστηριότητες όπως η **κατάρτιση που λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του φύλου και βασίζεται στα δικαιώματα του παιδιού** για επαγγελματίες που είναι πιθανό να έρθουν σε επαφή με θύματα (όπως οι αρχές επιβολής του νόμου, το δικαστικό σώμα, οι επιθεωρητές εργασίας, οι υπάλληλοι μετανάστευσης και ασύλου, οι συνοριοφύλακες, οι κοινωνικοί λειτουργοί, το προσωπικό στήριξης των θυμάτων ή το υγειονομικό προσωπικό), η **ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών, εργαλειοθηκών και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών** μεταξύ επαγγελματιών με στόχο τη βελτίωση των εθνικών δομών και της συνεργασίας για τον εντοπισμό, τη συνδρομή και τη στήριξη των θυμάτων, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών μηχανισμών παραπομπής.

Σύμφωνα με την οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, τα κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα για να συσταθούν κατάλληλοι μηχανισμοί που αποβλέπουν στον έγκαιρο εντοπισμό θυμάτων και στην παροχή συνδρομής και βοήθειας σε αυτά, τους επονομαζόμενους μηχανισμούς παραπομπής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκπόνησε μελέτη

⁵⁵ Study on Reviewing the functioning of National and Transnational Referral Mechanisms (Μελέτη σχετικά με την επανεξέταση των εθνικών και διακρατικών μηχανισμών παραπομπής) (2020).

⁵⁶ SWD(2020) 226 final της 20.10.2020.

⁵⁷ Βλ. επίσης τους στόχους της στρατηγικής της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων 2020-2025· COM(2020) 258 final της 24.6.2020.

⁵⁸ Βλ. πρόσφατη απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με τη μη επιβολή κυρώσεων σε θύματα, V.C.L. και A.N. κατά Ηνωμένου Βασιλείου, της 16ης Φεβρουαρίου 2021.

⁵⁹ Study on Reviewing the functioning of National and Transnational Referral Mechanisms (Μελέτη σχετικά με την επανεξέταση των εθνικών και διακρατικών μηχανισμών παραπομπής) (2020).

σχετικά με τους εθνικούς και διακρατικούς μηχανισμούς στα κράτη μέλη⁶⁰. Η μελέτη εντόπισε τομείς για περαιτέρω βελτιώσεις: εντοπισμός δυνητικών θυμάτων· διάθεση κατάλληλης στέγασης, ιδιαίτερα για τα παιδιά-θύματα· ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ όλων των φορέων, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών· και βελτίωση της παρακολούθησης του αντίκτυπου και των αποτελεσμάτων των μέτρων σε όλα τα στάδια της παραπομπής. Λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη εθνική και διακρατική συνεργασία, η Επιτροπή θα ενισχύσει δράσεις για τη βελτίωση της στήριξης και της παραπομπής των θυμάτων σε διασυνοριακό πλαίσιο, με στόχο τη **δημιουργία ευρωπαϊκού μηχανισμού συνεργασίας για την παραπομπή**, με τη στήριξη των αρμόδιων οργανισμών της ΕΕ (όπως η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων και ο οργανισμός Ceperol).

Στήριξη στα κράτη μέλη παρέχουν επίσης **οι δέκα οργανισμοί της ΕΕ**⁶¹ που υπέγραψαν την κοινή δήλωση δέσμευσης για συνεργασία κατά της εμπορίας ανθρώπων το 2018. Η Επιτροπή συντονίζει τη συνεργασία τους, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εντολές τους, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με τα θύματα εμπορίας ανθρώπων. Θα υποβάλουν από κοινού έκθεση σχετικά με τους αντίστοιχους ρόλους και τις δράσεις τους, ώστε να ενημερωθούν καλύτερα τα κράτη μέλη για τις δυνατότητες των οργανισμών όσον αφορά τη συμβολή τους στον έγκαιρο εντοπισμό και την προστασία των θυμάτων και να ενθαρρύνουν τα κράτη μέλη να συνεργαστούν στενότερα με τους οργανισμούς στον τομέα αυτόν.

Για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων σε τοπικό, περιφερειακό και διακρατικό επίπεδο και για την αξιοποίηση των διαθέσιμων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών μέσων, η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τη **συνεργασία** μεταξύ των αρμόδιων **εθνικών και τοπικών αρχών και των περιφερειών, των πόλεων και των δήμων**. Η Επιτροπή θα επιδιώξει στενότερη συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών και τους αντίστοιχους εταίρους για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Η εταιρική σχέση για την ένταξη, την οποία υπέγραψαν η Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών⁶², θα παράσχει στήριξη για την ένταξη όλων των μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων που δεν είναι πολίτες της ΕΕ.

Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων θα πρέπει να έχουν **πρόσβαση σε κατάλληλη και ασφαλή στέγαση** που να τους επιτρέπει να διαφεύγουν από τους διακινητές και να είναι προσαρμοσμένη στις ιδιαίτερες ανάγκες τους και στις περιστάσεις. Απαιτούνται ασφαλή κέντρα φιλοξενίας για παιδιά, γυναίκες και άνδρες. Η εξασφάλιση κέντρων φιλοξενίας ατόμων του ίδιου φύλου που παρέχουν επίσης στήριξη εστιασμένη σε τραυματικές εμπειρίες μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στην αποκατάσταση των θυμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα καταστήσει δυνατή τη **στοχευμένη χρηματοδοτική** στήριξη για κέντρα

⁶⁰ Ο.π.

⁶¹ Οι επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO), της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ), του οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη λειτουργική διαχείριση συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (eu-LISA), του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EMCDDA), της Ευρωπαϊκής Μονάδας Δικαστικής Συνεργασίας (Eurojust), του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE), του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA), του Οργανισμού της ΕΕ για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (CEPOL) και του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) υπέγραψαν κοινή δήλωση δέσμευσης για την ανάπτυξη συνεργασίας κατά της εμπορίας ανθρώπων.

⁶²https://ec.europa.eu/home-affairs/news/european-commission-committee-regions-partnership-integration_en

φιλοξενίας θυμάτων εμπορίας ανθρώπων —συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων εγκαταστάσεων για γυναίκες και παιδιά-θύματα εμπορίας— μέσω του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας, σύμφωνα με τους ειδικούς όρους επιλεξιμότητας και το πεδίο εφαρμογής καθενός από τα Ταμεία.

Τα κοινωνικά, οικονομικά και εκπαιδευτικά μέτρα είναι απαραίτητα για την **επανένταξη των θυμάτων στην κοινωνία**. Η Επιτροπή θα διευκολύνει και θα προωθήσει προγράμματα για τη στήριξη των θυμάτων κατά την αποκατάσταση και την επανένταξή τους, όπως υπηρεσίες υγείας, εξειδικευμένες υπηρεσίες ψυχολογικής ή νομικής υποστήριξης, και για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και σε οικονομικές ευκαιρίες. Η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν προγράμματα που θα διοργανωθούν από τις τοπικές κοινότητες και θα παρέχουν καθοδήγηση από ομοιοπαθείς, με τη συμμετοχή θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, τα οποία θα προσφέρουν ευκαιρίες εκπαίδευσης, απασχόλησης και ενδυνάμωσης.

Τα θύματα που δεν είναι πολίτες της ΕΕ αντιμετωπίζουν πρόσθετες δυσχέρειες. Λόγω της ιδιαίτερης κατάστασης των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων απαιτείται η εξέταση ειδικών παραμέτρων κατά την έκδοση τίτλων παραμονής. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες της ΕΕ, η χορήγηση τίτλου παραμονής μπορεί να εξαρτάται από τη συνεργασία του θύματος στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας⁶³. Επιπλέον, παρατηρούνται ασυνέπειες μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή των περιόδων περίσκεψης για τα θύματα που δεν είναι πολίτες της ΕΕ⁶⁴, κατά τη διάρκεια των οποίων διασφαλίζεται η παροχή συνδρομής στα θύματα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στην ειδική κατάσταση των θυμάτων εμπορίας στο πλαίσιο της μεταφοράς πολιτών τρίτων χωρών στη χώρα πρώτης άφιξης⁶⁵. Οι διακινητές μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στα θύματα και τα θύματα να εκτεθούν στον κίνδυνο να αποτελέσουν εκ νέου αντικείμενο εμπορίας. Επιπλέον, για τα παιδιά-μετανάστες, θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικές εγγυήσεις για να διασφαλιστεί ο σεβασμός των δικαιωμάτων τους, καθ' όλη τη διάρκεια των σχετικών διαδικασιών⁶⁶. Το σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη για την περίοδο 2021-2027⁶⁷ προβλέπει μέτρα, μεταξύ άλλων και για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Η οδηγία της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων θέτει **ελάχιστες απαιτήσεις**, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη στήριξη και την προστασία των θυμάτων. Η Επιτροπή θα εξετάσει τρόπους για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβληματισμών που προσδιορίζονται ανωτέρω σχετικά με την οδηγία για την καταπολέμηση της εμπορίας

⁶³ Βλ. άρθρα 6 και 8 της οδηγίας 2004/81/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με τον τίτλο παραμονής που χορηγείται στους υπηκόους τρίτων χωρών θύματα εμπορίας ανθρώπων ή συνέργειας στη λαθρομετανάστευση, οι οποίοι συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές, ΕΕ L261 της 6.8.2004. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών έχουν επισημάνει τη διαφορά μεταξύ του αριθμού των θυμάτων που δεν είναι πολίτες της ΕΕ και του αριθμού των τίτλων παραμονής που εκδίδονται στο πλαίσιο της οδηγίας.

⁶⁴ Σύμφωνα με την οδηγία του 2004 για τον τίτλο παραμονής, στους σχετικούς υπηκόους τρίτων χωρών χορηγείται προθεσμία περίσκεψης, που τους επιτρέπει να συνέλθουν και να ξεφύγουν από την επιρροή των δραστών των αδικημάτων, ώστε να μπορούν να λάβουν ενημερωμένη απόφαση σχετικά με τη συνεργασία τους με τις αρμόδιες αρχές (προθεσμία περίσκεψης).

⁶⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα, ΕΕ L 180 της 29.6.2013.

⁶⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ενίσχυση της συνεργασίας για την επιστροφή και την επανεισδοχή στο πλαίσιο μιας δίκαιης, αποτελεσματικής και ολοκληρωμένης μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ», COM(2021) 56 final της 10.2.2021.

⁶⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη για την περίοδο 2021-2027», COM(2020) 758 final της 24.11.2020.

ανθρώπων, μεταξύ άλλων μέσω της εξασφάλισης ισχυρής διάστασης του φύλου⁶⁸ στο πλαίσιο της στήριξης και της προστασίας των θυμάτων, της μη επιβολής κυρώσεων στα θύματα για εγκλήματα που εξαναγκάστηκαν να διαπράξουν, καθώς και σε σχέση με την οδηγία του Συμβουλίου του 2004 για τον τίτλο παραμονής των θυμάτων εμπορίας⁶⁹.

Βασικές δράσεις:

Η Επιτροπή:

- θα ενισχύσει την ανάπτυξη ικανοτήτων και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για τον εντοπισμό των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, ιδιαίτερα μεταξύ των ευάλωτων ομάδων, μεταξύ άλλων μέσω της παροχής ειδικής χρηματοδότησης για την εκπαίδευση των αστυνομικών αρχών, των κοινωνικών λειτουργών, των υπηρεσιών επιθεώρησης και των συνοριοφυλάκων·
- θα διευκολύνει τα προγράμματα επανένταξης και ενδυνάμωσης των θυμάτων και τις ανταλλαγές σχετικών βέλτιστων πρακτικών·
- θα ενισχύσει τη συνεργασία για τη δημιουργία ευρωπαϊκού μηχανισμού παραπομπής·
- θα διευκολύνει την παροχή στοχευμένης χρηματοδοτικής στήριξης σε ειδικά κέντρα φιλοξενίας θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων εγκαταστάσεων για γυναίκες και παιδιά-θύματα εμπορίας μέσω του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας·
- θα εξασφαλίσει χρηματοδότηση σε τρίτες χώρες-εταίρους για μη κυβερνητικές οργανώσεις, κέντρα πόρων για τους μετανάστες με σκοπό τη στήριξη των θυμάτων, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις ψυχοκοινωνικές ανάγκες τους, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αναγκών ως προς το φύλο και τα παιδιά·
- θα αναπτύξει στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών προκειμένου να πολλαπλασιαστεί ο αντίκτυπος των δράσεων καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων που αναλαμβάνονται από κοινού με τους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·
- θα ενισχύσει τις εταιρικές σχέσεις με τρίτες χώρες ώστε να διασφαλιστεί ότι τα δικαιώματα των θυμάτων γίνονται σεβαστά σε όλα τα στάδια της διαδικασίας επιστροφής και ότι τα θύματα λαμβάνουν ειδική, εξατομικευμένη συνδρομή και προστασία κατά την επιστροφή τους, συμπεριλαμβανομένων ειδικών εγγυήσεων για τα παιδιά.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη:

- να προωθήσουν την παροχή κατάρτισης που να λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του φύλου και να βασίζεται στα δικαιώματα του παιδιού, για τους υπαλλήλους και όλους τους επαγγελματίες που ενδέχεται να έρθουν σε επαφή με θύματα·
- να προωθήσουν δραστηριότητες ευαισθητοποίησης που απευθύνονται σε επαγγελματίες πρώτης γραμμής σε τομείς υψηλού κινδύνου και σε περιβάλλοντα υψηλού κινδύνου

⁶⁸ Η Επιτροπή δίνει συνέχεια στις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την ισότητα των φύλων 2020-2025, COM(2020) 152 final της 5.3.2020, μεταξύ άλλων, με την πρόταση νομοθετικής πρωτοβουλίας σχετικά με την καταπολέμηση της έμφυλης βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

⁶⁹ Οδηγία 2004/81/ΕΚ του Συμβουλίου, ΕΕ L 261 της 6.8.2004.

όπου σημειώνεται εκμετάλλευση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων·

- να δημιουργήσουν ασφαλή περιβάλλοντα για τα θύματα ώστε να αναφέρουν τα εγκλήματά τους χωρίς να φοβούνται ότι θα ασκηθεί δίωξη εναντίον τους για πράξεις που εξαναγκάστηκαν να διαπράξουν από τους διακινητές και χωρίς να φοβούνται ότι θα εκτεθούν σε δευτερογενή θυματοποίηση, εκφοβισμό ή αντίποινα στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας·
- να βελτιώσουν τη λειτουργία των εθνικών μηχανισμών παραπομπής·
- να παράσχουν κατάρτιση στους εργαζομένους στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης σχετικά με τη διαχείριση της πολυμορφίας και τις ανάγκες των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων που είναι μετανάστες, στο πλαίσιο των προγραμμάτων υγείας της ΕΕ·
- να διευκολύνουν τη χρηματοδότηση προγραμμάτων ενδυνάμωσης που θα διοργανωθούν από τις τοπικές κοινότητες με την παροχή καθοδήγησης από ομοιοπαθείς.

6. Διεθνής διάσταση

Το 2020 εντοπίστηκαν παγκοσμίως 534 διαφορετικές ροές εμπορίας ανθρώπων, ενώ περισσότερες από 120 χώρες ανέφεραν θύματα από περισσότερες από 140 διαφορετικές χώρες καταγωγής⁷⁰. Η εμπορία ανθρώπων αποτελεί **διεθνικό έγκλημα**, και το ήμισυ των θυμάτων που εντοπίζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πολίτες τρίτων χωρών, κυρίως από την Αφρική, τα Δυτικά Βαλκάνια και την Ασία⁷¹. Στις χώρες χαμηλού εισοδήματος, το ήμισυ των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων είναι παιδιά, τα περισσότερα από τα οποία εξαναγκάζονται σε παιδική εργασία⁷². Ως εκ τούτου, η ΕΕ πρέπει επίσης να εντείνει τις προσπάθειές της για να αντιμετωπίσει τις οικονομικές αδικίες και να βοηθήσει τις οικογένειες και τις κοινότητες να γίνουν πιο ανθεκτικές στους αρνητικούς μηχανισμούς αντιμετώπισης. Ως εκ τούτου, οι προτεραιότητες της παρούσας στρατηγικής, στις οποίες περιλαμβάνονται η διατάραξη του επιχειρηματικού μοντέλου των διακινητών, η μείωση της ζήτησης και η προστασία και ενδυνάμωση των θυμάτων, θα πρέπει να εφαρμοστούν πλήρως στο πλαίσιο των εξωτερικών πολιτικών της ΕΕ.

Τα θύματα διακινούνται επίσης σε **μεικτές μεταναστευτικές ροές** προς την ΕΕ μέσω όλων των οδών. Η παράνομη διακίνηση μεταναστών συνδέεται συχνά με άλλες μορφές οργανωμένου εγκλήματος, όπως η εμπορία ανθρώπων. Η τρέχουσα παγκόσμια και περιφερειακή μεταναστευτική κατάσταση αυξάνει τους κινδύνους εμπορίας ανθρώπων, καθώς οι διακινητές καταχρώνται τις διαδικασίες ασύλου, μεταξύ άλλων νομιμοποιώντας το δικό τους καθεστώς και το καθεστώς των θυμάτων τους⁷³. Το σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της λαθραίας διακίνησης μεταναστών στο πλαίσιο του νέου **Συμφώνου για τη**

⁷⁰ UNODC, Global Trafficking in Persons report (Παγκόσμια έκθεση για την εμπορία ανθρώπων), 2020 (2021). Το UNODC χρησιμοποίησε τον όρο «ροή» ως συνδυασμό μίας χώρας καταγωγής και ενός προορισμού όπου εντοπίστηκαν τουλάχιστον 5 θύματα κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Για τις ροές, χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία του 2018 ως έτους αναφοράς (ή τα πλέον πρόσφατα). Για τις χώρες για τις οποίες δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία για το 2018, χρησιμοποιήθηκαν τα πλέον πρόσφατα στοιχεία από το 2019, το 2017 ή το 2016.

⁷¹ Data collection on trafficking in human beings in the EU (Συλλογή δεδομένων σχετικά με την εμπορία ανθρώπων στην ΕΕ) (2020).

⁷² Global Trafficking in Persons report (Παγκόσμια έκθεση για την εμπορία ανθρώπων), 2020.

⁷³ Ευρωπαϊκό Κέντρο κατά της Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών, 4η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων, Ευρωπαϊκό Κέντρο, 2020.

Μετανάστευση και το Άσυλο⁷⁴ θα συμβάλει στην ανάσχεση των δραστηριοτήτων των διακινητών όσον αφορά τη μεταφορά θυμάτων με σκοπό την εκμετάλλευση στην Ευρώπη και στην καταπολέμηση των δικτύων παράνομης διακίνησης. Επιπλέον, βασική συνιστώσα του συμφώνου είναι η δημιουργία και η εμβάθυνση εταιρικών σχέσεων με τις χώρες καταγωγής, διέλευσης και προορισμού. Είναι, συνεπώς, σημαντικό να προωθηθούν **η διεθνής συνεργασία και οι εταιρικές σχέσεις** μέσω της βέλτιστης χρήσης των μέσων εξωτερικής πολιτικής, των εργαλείων συνεργασίας και της χρηματοδότησης⁷⁵, προκειμένου να ανταλλάσσονται στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με το έγκλημα της εμπορίας ανθρώπων, συναφή εγκλήματα και εγκληματικά δίκτυα. Η στενότερη συνεργασία των κρατών μελών με τρίτες χώρες διευκολύνεται και υποστηρίζεται από ευρύ φάσμα **μέσων εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ**, συμπεριλαμβανομένων της συνολικής στρατηγικής της ΕΕ για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, του σχεδίου δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία 2020-2024, του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την ισότητα των φύλων στην εξωτερική δράση (2021-2025), της κοινής ανακοίνωσης «Προς μια ολοκληρωμένη στρατηγική με την Αφρική». Επιπλέον, όσον αφορά τη διαδικασία διεύρυνσης και την πολιτική γειτονίας της ΕΕ, σημαντικά είναι και άλλα μέσα, όπως η στρατηγική της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια, η κοινή ανακοίνωση «Πολιτική για την ανατολική εταιρική σχέση μετά το 2020 Ενίσχυση της ανθεκτικότητας — μια ανατολική εταιρική σχέση που αποφέρει αποτελέσματα για όλους» και η κοινή ανακοίνωση «Ανανέωση της εταιρικής σχέσης με τις χώρες της Νότιας Γειτονίας Ένα νέο θεματολόγιο για τη Μεσόγειο». Η προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την εξωτερική ασφάλεια στο πλαίσιο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας και της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας έχει επίσης ουσιαστική σημασία. Οι μη στρατιωτικές και οι στρατιωτικές αποστολές στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας ηγούνται των προσπαθειών για την εξάρθρωση των δικτύων οργανωμένου εγκλήματος που εμπλέκονται στην παράνομη διακίνηση μεταναστών και την εμπορία ανθρώπων⁷⁶. Η στενότερη συνεργασία με τους οργανισμούς δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων στον τομέα αυτόν, όπως ορίζεται στο σύμφωνο μη στρατιωτικής Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας⁷⁷, έχει επίσης ζωτική σημασία.

Τα μέσα αυτά έχουν καίρια σημασία για την προώθηση στενότερης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των **χωρών καταγωγής και διέλευσης των θυμάτων**. Θα διευκολυνθεί η συστηματική συμμετοχή των αντιπροσωπειών της ΕΕ σε συγκεκριμένες χώρες και θα επιδιωχθεί στενή συνεργασία με τις αποστολές και τις επιχειρήσεις της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας, όπου κρίνεται σκόπιμο και δυνατό. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης θα συνεχίσει να διαδραματίζει καίριο ρόλο στην ενίσχυση της στρατηγικής και επιχειρησιακής συνεργασίας με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, αξιοποιώντας πλήρως τα εξωτερικά της εργαλεία, όπως οι διάλογοι υψηλού επιπέδου και το δίκτυο εμπειρογνομόνων σε θέματα καταπολέμησης της τρομοκρατίας / ασφάλειας στις αντιπροσωπείες της ΕΕ. Η συνεργασία με οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών και διεθνείς οργανισμούς, όπως το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και

⁷⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με ένα νέο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, COM(2020) 609 final της 23.9.2020.

⁷⁵ Για παράδειγμα, μέσω του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας.

⁷⁶ Για παράδειγμα, η αποστολή EUBAM Libya και η επιχείρηση EUNAVFOR MED IRINI.

Στις 19 Νοεμβρίου 2018 το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη εξέδωσαν συμπεράσματα σχετικά με τη θέσπιση συμφώνου μη στρατιωτικής Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ). Βλ. συμπεράσματα του Συμβουλίου: <https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2018/11/19/civilian-common-security-and-defence-policy-eu-strengthens-its-capacities-to-act/>.

την Πρόληψη του Εγκλήματος και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, ενισχύει τις δράσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, ιδίως με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης.

Η Επιτροπή στηρίζει τα κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες-εταίρους στην εφαρμογή της σύμβασης των **Ηνωμένων Εθνών** κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και του πρωτοκόλλου για τη διακίνηση προσώπων, στα οποία η ΕΕ και τα κράτη μέλη της είναι συμβαλλόμενα μέρη. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της συμμετέχουν επίσης στον μηχανισμό που θεσπίστηκε πρόσφατα για την επανεξέταση της εφαρμογής του πρωτοκόλλου των Ηνωμένων Εθνών για τη διακίνηση προσώπων. Η Επιτροπή θα επιδιώξει στενότερη συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς όσον αφορά το πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της διυπηρεσιακής συντονιστικής ομάδας των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της διακίνησης προσώπων. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί επίσης στενά με το **Συμβούλιο της Ευρώπης** και την ομάδα εμπειρογνομόνων του για τη δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων⁷⁸ σύμφωνα με τις προτεραιότητες που καθορίζονται στην παρούσα στρατηγική.

Στις εξωτερικές δράσεις θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι συναφείς **στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης** των Ηνωμένων Εθνών που εστιάζουν στην εμπορία ανθρώπων⁷⁹. Στο πλαίσιο αυτό, η **εμπορική πολιτική της ΕΕ** προάγει στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των εργασιακών προτύπων. Η Επιτροπή θα εξετάσει αν τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα κατά της εμπορίας ανθρώπων θα μπορούσαν να αντικατοπτρίζονται καλύτερα στην εφαρμογή των **εμπορικών συμφωνιών** και στην επιβολή τους, κυρίως μέσω της πιο δυναμικής χρήσης της ρήτρας περί ουσιωδών στοιχείων.

Η Επιτροπή επικροτεί το **παγκόσμιο καθεστώς κυρώσεων της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα**⁸⁰ το οποίο θεσπίστηκε πρόσφατα και το οποίο επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να στοχοποιεί φυσικά πρόσωπα, οντότητες και φορείς που είναι υπεύθυνοι για, εμπλέκονται σε, ή συνδέονται με σοβαρές παραβιάσεις και καταστρατηγήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο. Το καθεστώς κυρώσεων παρέχει στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να επιβάλλει απαγορεύσεις ταξιδιού, δεσμεύσεις κεφαλαίων και την απαγόρευση διάθεσης κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε φυσικά πρόσωπα και οντότητες που περιλαμβάνονται σε σχετικό κατάλογο.

Βασικές δράσεις:

Η Επιτροπή:

- θα εκδώσει σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της λαθραίας (παράνομης) διακίνησης μεταναστών (2021-2025)·
- θα εντείνει τη συνεργασία με τρίτες χώρες καταγωγής και διέλευσης θυμάτων, καθώς και με διεθνείς και περιφερειακούς εταίρους, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών οργανισμών·

⁷⁸Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις προτεραιότητες της ΕΕ για τη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης την περίοδο 2020-2022, 9283/20, 13 Ιουλίου 2020.

⁷⁹ ΣΒΑ 5.2 (βία κατά όλων των γυναικών και κοριτσιών)· ΣΒΑ 8.7 (καταναγκαστική εργασία και εμπορία ανθρώπων) και ΣΒΑ 16.2 (βία και βασανιστήρια που υφίστανται παιδιά).

⁸⁰ Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2020/1999 του Συμβουλίου, της 7ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά σοβαρών παραβιάσεων και καταπατήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· ΕΕ L 410 I της 7.12.2020· και κανονισμός (ΕΕ) 2020/1998 του Συμβουλίου, της 7ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά σοβαρών παραβιάσεων και καταπατήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· ΕΕ L 410 I της 7.12.2020.

- θα χρησιμοποιήσει τους ειδικούς διαλόγους για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ασφάλεια για την εξασφάλιση της συμμετοχής χωρών-εταίρων·
- θα ενισχύσει τη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης και την ομάδα εμπειρογνομόνων του για τη δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων·
- θα στηρίξει τη συστηματική συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης μέσω των αντιπροσωπειών της ΕΕ σε συγκεκριμένες χώρες με τακτική και στοχευμένη επικοινωνία, δράση και ανταλλαγή πληροφοριών.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη:

- να ενισχύσουν την ανταλλαγή στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με το έγκλημα της εμπορίας ανθρώπων, συναφή εγκλήματα και εγκληματικά δίκτυα· και να διευκολύνουν τη διασυνοριακή και διεθνή επιχειρησιακή και δικαστική συνεργασία σε χώρες που πλήττονται από εμπορία ανθρώπων, ιδιαίτερα στα Δυτικά Βαλκάνια, σε χώρες της Γειτονίας, της Αφρικής, της Μέσης Ανατολής και της Νοτιοανατολικής Ασίας, μεταξύ άλλων με τη στήριξη οργανισμών της ΕΕ, όπως η Ευρωπόλ και ο Eurojust.

7. Συμπέρασμα

Η εμπορία ανθρώπων αποτελεί σοβαρό και πολύπλοκο έγκλημα, το οποίο πλήττει κυρίως γυναίκες και παιδιά. Αποφέρει τεράστια έσοδα στους εγκληματίες, ενώ παράλληλα προξενεί τρομερό πόνο στα θύματα και συνεπάγεται υψηλό κόστος για την κοινωνία. Παρά την πρόοδο που σημειώθηκε κατά την τελευταία δεκαετία όσον αφορά την ενίσχυση της απόκρισης της Ένωσης στην εμπορία ανθρώπων, ο κίνδυνος για οποιοδήποτε εύλωτο άτομο να πέσει θύμα εμπορίας ανθρώπων παραμένει υψηλός. Η εμπορία ανθρώπων επηρεάζει τον κοινωνικό ιστό, το κράτος δικαίου και τη βιώσιμη ανάπτυξη στα κράτη μέλη της ΕΕ και στις χώρες-εταίρους μας.

Με την παρούσα στρατηγική, η Επιτροπή αναλαμβάνει ανανεωμένη δέσμευση και καθορίζει ισχυρό πλαίσιο πολιτικής για την προστασία των εύλωτων ατόμων από την εμπορία ανθρώπων, για την ενδυνάμωση των θυμάτων, για την προσαγωγή των δραστών ενώπιον της δικαιοσύνης και για την προστασία των κοινοτήτων μας. Οι γυναίκες και τα παιδιά βρίσκονται στο επίκεντρο αυτής της δέσμευσης.

Οι προτεραιότητες και οι δράσεις που καθορίζονται στην παρούσα στρατηγική θα υλοποιηθούν εντός της περιόδου 2021-2025. Στο μεταξύ, η Επιτροπή θα είναι έτοιμη ώστε να αντιδρά άμεσα σε τυχόν νέες εξελίξεις ή τάσεις, βασιζόμενη στη συνεχή παρακολούθηση και ανάλυση των εξελίξεων στο πρόβλημα της εμπορίας ανθρώπων, στην ΕΕ και πέραν αυτής. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει, από κοινού, να διατηρούν προβάδισμα έναντι των εγκληματιών, των χρηστών και των εκμεταλλευτών των θυμάτων.

Η Επιτροπή δεσμεύεται για την έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας στρατηγικής. Δεδομένου ότι για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων απαιτείται η δέσμευση όλων, η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με όλους τους εταίρους για να μεγιστοποιήσει τον αντίκτυπο των προβλεπόμενων δράσεων. Ο συντονιστής δράσης της ΕΕ κατά της εμπορίας ανθρώπων θα συμβάλει στη διασφάλιση του συντονισμού και της συνοχής μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των οργανισμών της ΕΕ, των κρατών μελών και των διεθνών φορέων, κατά την εφαρμογή της παρούσας στρατηγικής. Η συνένωση δυνάμεων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων είναι απαραίτητη για την εγγύηση της ασφάλειας των Ευρωπαίων, την προστασία των εύλωτων ατόμων και της οικονομίας, καθώς και για τη διαφύλαξη του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί επίσης συστηματικά την εφαρμογή της παρούσας στρατηγικής και θα υποβάλλει σχετικές εκθέσεις, μεταξύ άλλων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.